Egilea: *Karmele Perez Urraza. Didaktika eta Eskola Antolakuntza Saila. UPV/EHU.*

TAULA KONPARATIBOA: HIRU PARADIGMAK HEZKUNTZAN

	TEKNIKOA (positibista)	**PRAKTIKOA (interpretatzailea)**	**KRITIKOA (dialektikoa)**
FILOSOFIA	Jaiotzatik **gizaki ezinduak** gara (adaptatugabeak) gure animaliatasunagatik. Maila hori gaindutu dugu **kultura**ren bitartez (hizkuntzak, ekonomiak, harremanak,... direla medio elkartruke soziala sortzen baitute). Gure animaliatasuna aldakorra da eta kulturala (gure hutsun biologikoak gainditzeko). Azal berezia garatu behar izan dugu (etxea, erropa,..) Behar dugun **EZAGUTZA**k **RAZIONALTASUN TEKNIKO**ri edo **INSTRUMENTALA**ri erantzun behar dio, biologikoki gutxiegitasunak baititugu. Instrukzioaren bitartez jasotzen dugu artisautzarako ezagutza instrumentala edo teknikoa.	Gizakiak gizartekoak gara, eta mundua eta beste gizakideak gure jomuga ditugu. Bizitza= erabakiak etengabe hartzea da. Behar dugun ezagutza **EZAGUTZA PRAKTIKOA** (argitzaile edo interpretatzailea) da. Ezagutza hori dela medio erabiki egokienak eta onenak hartzeko gai izango gara. Ezagutza praktikoa izan arren balore nobleetan edo zintzoetan oinarriturik (herritar onak izateko, Ilustrazioaren garaian oinarritua)	Gizartean bizi garelako gizaki modura balore batzuren garrantziaz jabetu gara: - justizia - askatasuna - elkartasuna ... Behar dugun **EZAGUTZA**k edo **RAZIONALTASUN**ak **KRITIKOA** izan beharko du, aldaketa sozialera bultzatuko gaituena, **adostasun arrazional**etara heldu ondoren.
ZIENTZIA	Ideologiarik EZ Dena Arrazionaltasuna Objetikbotasuna Enprikotasuna Frogagarritasuna **POSITIBISMOA** = razionalitatea-enpiriko-analitiko	Ideologia Subjektibitatea Subjektibotasuna = gizakiaren askatasunik absolutoena da. (Ezagutuz, interpreta dezakegu, nahiz eta subjetiboki izan) **INTERPRETATZAILEA**	Ideologia Subjektibotasuna (Ezagutuz ulertu, ulertuz interpretatu, interpretatuz kritikatu, eta, dialektikoki kritikatuz aldatu) **KRITIKOA**
POLIK	ZIENTIFIKOTASUNA Neutraltasuna nagusi (zientifikoa ez baita politikoa)	ASKATASUNA (= Balore absolutoa) erabakiak libreki hartzeko; a priori, askatasuna ez baitago) (Ilustrazioan= Liberté, Igualité, Fraternité)	Askatasunik eza a priori: ez dago askatasunik, nahi duguna askatasuna bera lortzea da. Interes bakarra = EMANTZIPAZIOA
HEZKUNTZA	Hezkuntza eta beren elementuak gestiogintza eraginkor gisa ulertzen dira. *Ingenieritza soziala* **TEKNOKRAZIA** (egina dagoena irakasten da, makina perfektua balitz bezala, zientzia eta teknikan oinarrituz) ARRAZOI INSTRUMENTALA edo TEKNIKOA **HELBURUEN PEDAGOGIA**	Hezkuntzaren elementuak elkar-komunikazioan eragiten dute, eta interpretazio subjektiboak (libreki hartuta) testuinguru jakin bati baino ez du hartzen kontutan. *Eskola konpresiboa* **MERITOKRAZIA** (aukera berdinen eskolan, gehien destakatzen duena garailea da = meritoak) ARRAZOI ILUSTRATUA **IKERKETA-EKINTZAREN PROZEDUREN PEDAGOGIA** (Stenhouse dugu garratsitsuena baina pedagogia praktikoa eta kritikoaren mugan gelditu da)	Hezkuntzak auto-ulertetara, kritikotasunera, eta autodeterminazioara bultzatu behar du. *Eskola emanzipakorra, askatzailea* **ERRESISTENTZIA** = kritika soziala da, hau da, gizaki eta gizartearen aldaketarako baloreetan oinarrituriko hezkuntza. ARRAZOI MORAL EMANTZIPAKORRA **PEDAGOGIA KRITIKA EDO SOZIO-KRITIKA**. Paulo Freire dugu honen aintzindaria. Stenhouse-tik edan dute Elliot-ek, Carr-ek , eta Kemmis-ek
IRRAKASLEA	Irakaslea neutrala da = instruktorea Gelan **instrukzioa** eta obedientzia irakasten dira, makina perfektua balitz bezal.	Irakasleak egoera neutrala gorde behar du, eta parte hartuko balu ikasleen neurri berberean hartulo luke. Gelan instrukizoa baino **elkarrizketa** sortu behar da: -erabakiak har ditzaten gai eta informazio desberdinen arabera. - eztabaidatu dezaten egoera desberdinetara helduz (baina adostasunik lortu gabe) - ikasleak heldu daitezen arazoak argitzen dituzten egoeratara agian adostasunera heldu gabe. Irakasleak prozeduran eta estrategietan kalitatea bermatuko duela zaindu behar du. Irakaslea ikertzailea da: (bere profesionaltasuna hedatzen da) : - bere ikasteko eraz - hori ikertzeko teknikak eta trebetasunak garatzen ditu - ekinez frogatzen du teoria.	Irakaslea ez da neutrala **Adostasuna** lortzen saiatzen dira, irakaslea ez baita neutrala eta bestalde ez da neutralki agertzen. Adostasuna= gertaera jakin bat ikertzeko hartzen den erabaki amankomuna. Akordio arrazional batzuetara heldu beharra dago inarrizko baloreetan gure praxiaren eta gure bizitzaren gidari izan daitezen.